

Collegebesluit

Collegevergadering: 1 juli 2025

Zaaknummer : 1318300
Team : IASZ
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Convenant Lokale Overheid (minnelijke schuldhulpverlening)

Kernboodschap

Het Convenant Lokale Overheid (minnelijke schuldhulpverlening) is een gezamenlijke overeenkomst, ontwikkeld door de branchevereniging NVVK, VNG en andere organisaties om de schuldhulpverlening in Nederland te standaardiseren en toegankelijker te maken. Het doel is om het proces van minnelijke schuldhulpverlening efficiënter te maken en maatschappelijk verantwoord te incasseren. Enerzijds biedt het inwoners sneller schuldenrust, financiële stabiliteit en toekomstperspectief. Anderzijds bespaart het lokale overheden incassokosten en tijd, in hun rol als schuldeiser en als schuldhulpverlener. Door het convenant aan te gaan, besluit het college mee te werken aan de schuldregeling door incassomaatregelen stop te zetten en bij voorbaat akkoord te gaan met een voorstel voor een minnelijke regeling.

Besluit B&W

1. Het Convenant Lokale Overheid aan te gaan;
2. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving.

Besluit Burgemeester

De portefeuillehouder Financiën te machtigen het Convenant Lokale Overheid te ondertekenen.

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft, samen met de VNG, Divosa en branchevereniging NVVK, bestuurlijke afspraken gemaakt over de Basisdienstverlening, waarbij

partijen zich verbinden aan de doelstelling om een basisniveau schuldhulpverlening in elke gemeente te bereiken. Het Convenant Lokale Overheid is onderdeel van deze Basisdienstverlening.

Het aangaan van het Convenant Lokale Overheid is conform het Beleidsplan schuldhulpverlening 2025 – 2028.

Bevoegdheid

De burgemeester machtigt de portefeuillehouder Financiën het Convenant Lokale Overheid te ondertekenen (artikel 171 van de Gemeentewet).

Bestuurlijke achtergrond

Op 22 mei 2025 heeft de raad het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025–2028 vastgesteld.

Motivering

Aanleiding

De lokale overheid is vaak een belangrijke schuldeiser. Uit onderzoek blijkt dat gemeenten en waterschappen tot de vier grootste publieke schuldeisers behoren. Gemeente Heemstede wil als schuldeiser voorkomen dat inwoners verder in de problemen raken door een opeenstapeling van schulden.

Met het ondertekenen van dit convenant zijn de gemaakte afspraken nu ook van toepassing op Heemstede. Hierdoor krijgt de gemeentelijke schulddienstverlening — uitgevoerd door de gemeente Haarlem — meer ruimte om inwoners sneller schuldenrust te bieden.

Argumenten

Het aangaan van het Convenant Lokale Overheid is conform het Beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028

Op 22 mei 2025 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025–2028 vastgesteld. Eén van de centrale speerpunten daarin is preventie. De gemeente zet bijvoorbeeld in op vroegsignalering, en wil ook escalatie voorkomen wanneer een inwoner al is ingestroomd in een schuldhulpverleningstraject. In dergelijke trajecten kan de gemeente een dubbele rol hebben: die van schuldhulpverlener én schuldeiser. Door deelname aan het convenant kan deze rolverdeling beter op elkaar worden afgestemd, waardoor het schuldregelingsproces versneld kan worden.

Sociaal incassobeleid draagt bij aan maatschappelijk verantwoordelijk handelen

Met het ondertekenen van dit convenant stemt het college in met nieuwe afspraken over het sociaal incasseren van vorderingen. Deze afspraken gelden breed binnen de gemeentelijke organisatie: voor debiteurenbeheer binnen Sociale Zaken, voor belastingvorderingen via GBKZ, en voor overige financiële vorderingen, zoals niet-betaalde leges, binnen het domein Financiën. Het convenant gaat uit van de afspraak dat overheidscrediteuren bijdragen aan een oplossing voor problematische schulden door incassomaatregelen op te schorten en in principe akkoord te gaan met voorstellen voor minnelijke regelingen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een MSNP-regeling tegen finale kwijting,

een herfinanciering of een betalingsregeling. Wel blijft er ruimte om een voorstel gemotiveerd af te wijzen, bijvoorbeeld wanneer sprake is van een niet te goeder trouw ontstane vordering.

De samenwerking in de keten is essentieel voor het traject van de inwoner en maakt sneller schuldenzorgvrij

Een goede samenwerking binnen de keten is cruciaal voor een effectief schuldhulpverleningstraject. Wanneer lokale overheden en ketenpartners gezamenlijk optrekken en afspraken maken over uitgangspunten en doelen, ontvangt de inwoner de best passende ondersteuning.

Ook voor de gemeente als schuldeiser sneller duidelijkheid, minder kosten en minder tijd kwijt

In het convenant maken schuldhulpverleners en schuldeisers afspraken over het tijdelijk stopzetten van incassomaatregelen. Daarnaast spreken partijen af dat schuldeisers bij voorbaat instemmen met schuldregelingsvoorstellen die door de hulpverlener worden gedaan. Dit zorgt voor snellere duidelijkheid voor alle betrokkenen en bespaart zowel tijd als kosten. Schuldhulpverleners baseren hun voorstellen op gestandaardiseerde rekenmethodes, met oog voor zowel de belangen van de schuldeiser als die van de hulpvrager. Onderhandeling over bedragen is daardoor niet nodig — schuldeisers ontvangen altijd het maximaal haalbare voorstel. Door vertrouwen te stellen in deze werkwijze, kunnen schuldeisers bepaalde stappen in het proces overslaan en vooraf akkoord geven. Met het ondertekenen van het convenant worden deze afspraken formeel vastgelegd.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Risico's

Mislopen eigen inkomsten middels beslaglegging

Wanneer de gemeente beslag heeft gelegd op bijvoorbeeld loon of uitkering van een inwoner, komt er maandelijks geld binnen om een schuld af te lossen. Zodra het convenant in werking treedt en het incassotraject wordt gepauzeerd, stopt die stroom van inkomsten tijdelijk. Dat betekent dat de gemeente mogelijk (tijdelijk of definitief, bij kwijtschelding) geld misloopt. Volgens Debiteurenbeheer komt beslaglegging binnen de gemeente maar in een klein aantal gevallen voor. Daarnaast vergroot het convenant de kans op een geslaagde schuldregeling, wat leidt tot structurele oplossingen in plaats van jarenlange (en vaak kostbare) incassotrajecten met lage opbrengst. Omdat het om een beperkt aantal gevallen gaat, en het maatschappelijke en financiële voordeel van succesvolle schuldhulptrajecten opweegt tegen dit nadeel, is het risico klein.

Kanttekeningen

Bepaalde verwijtbare vorderingen / niet ten goede trouw worden nog steeds afgewezen

Daar waar de inwoner een schuld niet ten goede trouw (artikel 3:121 van het BW) heeft en is veroordeeld, kan de gemeente kiezen om niet akkoord te gaan.

Duurzaamheid

n.v.t.

Financiën

Aan de uitvoering van het convenant zijn geen directe kosten verbonden.

Samenwerking en communicatie

De gemeente Heemstede ondertekent op 7 juli 2025 het convenant gelijktijdig met de gemeenten Haarlem, Bloemendaal en Zandvoort, gezamenlijk met de branchevereniging NVVK, om zo de regionale samenwerking op het gebied van schuldhulpverlening te bekrachtigen. Er volgt dan ook een persbericht.

Planning/uitvoering

Een succesvolle implementatie van het Convenant Lokale Overheid begint bij de integratie van de gemaakte afspraken in de gemeentelijke werkprocessen. De betrokken afdelingen worden geïnformeerd, betrokken en de werkprocessen worden hierop afgestemd. De voortgang van de implementatie wordt gemonitord.

Bijlage(n)

1. Convenant Lokale Overheid
2. Addendum op het Convenant Lokale Overheid